

Таким чином, щоб покращити тенденції розвитку аудиту в Україні необхідно запровадити ефективну систему контролю за якістю аудиторських послуг, сприяти підвищенню авторитету самої професії аудитор, використовуючи при цьому досвід зарубіжних країн.

Г. С. Раєвська, доц.,
кафедра обліку і аудиту ДАЖКГ, м. Київ

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗВІТНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ

Кредитні спілки зайняли свою нішу на фінансових ринках у багатьох розвинутих країнах. Сьогодні в Україні кредитні спілки розвиваються швидкими темпами, бо до цього підштовхує ринок. Вони є інструментом, що допомагає розв'язувати соціальні та фінансові проблеми саме тим категоріям населення, котрі найбільше цього потребують. Тому рух кредитної кооперації є важливою складовою соціальної економіки, оскільки сприяє самоорганізації людей і становленню громадського суспільства.

Згідно п. 1 ст. 21 Закону України «Про кредитні спілки» «кредитна спілка подає Уповноваженому органу фінансову звітність та інші звітні дані в обсягах, формах та у строки, встановлені Уповноваженим органом, а також надає на запити Уповноваженому органу необхідні пояснення щодо звітних даних».

Таким чином, фінансова звітність кредитної спілки включає: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до річної фінансової звітності. Форми фінансової звітності та порядок їх заповнення регламентуються П(С)БО 1—6 та наказом Мінфіна України «Про примітки до річної фінансової звітності».

Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 25 грудня 2003 р. № 177, зареєстрованого в Міністерстві Юстиції України 19 січня 2003 р. за № 69/8668, затверджено «Порядок складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України».

Згідно Порядку кредитні спілки подають до Держфінпослуг звітні дані за формами:

- Загальна інформація про кредитну спілку;
- Звітні дані про фінансову діяльність;

- Звітні дані про склад активів та пасивів;
- Звітні дані про доходи та витрати;
- Розрахунок необхідної суми резерву покриття втрат від не повернених кредитів;
- Звітні дані про кредитну діяльність.

Голова правління несе персональну відповідальність за достовірність та повноту фінансової звітності та інших звітних даних.

Звітність про фінансово-господарську діяльність за рік підлягає затвердженню загальними зборами членів кредитної спілки.

Достовірність і повнота річної звітності кредитної спілки повинна бути підтверджена незалежним аудитором (аудиторською фірмою), визначеним загальними зборами кредитної спілки. Аудиторський висновок подається Уповноваженому органу та представляється загальним зборам кредитної спілки.

Користувачів фінансових звітів кредитних спілок цікавить перш за все їх ліквідність та платоспроможність, а також ризики, пов'язані з активами та зобов'язаннями, визнаними у балансі та позабалансових статтях. Ліквідність стосується наявності достатніх коштів для забезпечення зняття депозитних вкладів та інших фінансових зобов'язань згідно з їхніми строками. Платоспроможність стосується перевищення активів над зобов'язаннями, а значить і достатності капіталу кредитної спілки.

Порядок ведення та організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності в кредитних спілках характеризується певними особливостями, які відмінні від бухгалтерського обліку підприємств. Тому складена фінансова звітність за П(С)БО не відповідає потребам користувачів. Виходячи з цього, порядок та складання фінансової звітності у кредитних спілках необхідно удосконалити шляхом гармонізації з МСБО 30 «Розкриття інформації у фінансових звітах банків та подібних фінансових установ». МСБО 30 доповнює інші міжнародні стандарти фінансової звітності, які застосовуються для банків та подібних фінансових установ. Цей стандарт визнає їхні особливі потреби.

Згідно з МСБО 30, фінансова установа повинна подавати Звіт про прибутки та збитки, в якому доходи та витрати групуються відповідно до їхнього характеру і розкривають суми основних видів доходу та витрат.

Фінансова установа повинна подавати баланс, у якому активи та зобов'язання групуються відповідно до їхнього характеру і наводяться в порядку, який відображає їхню відносну ліквідність. Розкриття інформації в балансі, або примітки до фінансових звітів мають включати такі активи та зобов'язання, як грошові кош-

ти, розміщення в інших банках, позики та аванси клієнтам, депозити, інші позичені кошти і т. ін. Активи і зобов'язання потрібно групувати за їхнім характером та приблизним порядком їхньої ліквідності.

Таким чином, законодавством України не передбачено спеціальної форми Балансу та Звіту про фінансові результати, що не відображає специфіку діяльності кредитних спілок, які є фінансовими установами. Тому фінансову звітність кредитних спілок належить узгодити з вимогами МСБО 30 «Розкриття інформації у фінансових звітах банків та подібних фінансових установ». Це дозволить забезпечити той рівень прозорості фінансової інформації, який необхідний для розвитку внутрішнього ринку у сфері фінансових послуг.

РАГИМОВА Севиндж, канд. юрид. наук,
юрист Палати Аудиторів Азербайджанской Республики

ПРАВОВАЯ ПРИРОДА ДЕНЕЖНОГО ОБРАЩЕНИЯ И ОСОБЕННОСТИ ЕГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ

С правовым регулированием денежного обращения при осуществлении предпринимательской деятельности, предусматривает выявление основных элементов понятийно-категориального аппарата, изучение их взаимосвязи. Безусловно, основным элементом, который определяет взаимосвязь между элементами данного понятийного ряда, является понятие денег. Это одно из концептуальных начал, от которых зависит эффективность не только правового регулирования денежного обращения, но и всей финансовой системы государства.

Известный экономист, лауреат Нобелевской премии в области экономики Ф. Хайек считает, что деньги наряду с языком, законом и моралью являются хрестоматийным примером институтов, которые никем не проектировались, а спонтанно возникли в процессе социальной эволюции. Подобную мысль высказывает и М. И. Пискотин, замечая, что деньги не появились как изобретение гениального или коварного разума. Их не мог кто-то придумать. Они возникли как естественный результат продолжитель-